

Jewelry Design Based on the Identity of the Chanthaboon Waterfront Community Patterns Using the Bead Weaving Technique

Wimalin Santajit

Pathra Srisukho

Siriwibha Wimuktayana*

Faculty of Engineering and Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat University

*Corresponding author e-mail : Siriwibha.w@rbu.ac.th

Abstract

The study on jewelry design based on the identity of the Chanthaboon Waterfront Community using the bead weaving technique aimed to: 1) investigate the identity of the Chanthaboon Waterfront Community; and design and select patterns that represent the community's identity and are suitable for bead weaving. Employing a qualitative approach, data were collected through documentary research and interviews with three experts to identify and analyze to identify the community's pattern identity. Ten patterns of jewelry were then designed to be appropriate for bead weaving, each comprising a bracelet and a brooch. The three experts evaluated and selected the five most appropriate designs for prototype production, with mean suitability scores of 4.04–4.58 (high to highest level). The results revealed that the tangible identity was reflected through architectural patterns that combine Thai, Chinese, Vietnamese, and Western cultures, including decorative patterns and color tones. Meanwhile, the intangible identity reflected the cultural diversity of the multicultural society through its way of life. The findings demonstrated that the Chanthaboon Waterfront Community has distinctive tangible and intangible identities resulting from the harmonious integration of diverse cultures. This diversity is reflected in its unique architectural forms and decorative patterns derived from the ways of life, beliefs, and traditional arts of different ethnic groups.

Keywords : Design, Pattern identity, Identity of the Chanthaboon Waterfront Community, Bead Weaving Technique, Jewelry

การออกแบบเครื่องประดับจากอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูร ด้วยเทคนิคการทอลูกปัด

วิมลสิน สันตจิต

ภัทรา ศรีสุโข

สิริวิภา วิมุกตายน*

คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

*อีเมลผู้ประสาน : Siriwibha.w@rbru.ac.th

บทคัดย่อ

การออกแบบเครื่องประดับจากอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูรโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูร 2) เพื่อออกแบบและคัดเลือกลวดลายที่แสดงอัตลักษณ์ชุมชนที่เหมาะสมกับกระบวนการทอลูกปัด โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์อัตลักษณ์และลวดลายของชุมชน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาออกแบบลวดลายเครื่องประดับที่เหมาะสมกับเทคนิคการทอลูกปัด จำนวน 10 รูปแบบ แต่ละรูปแบบประกอบด้วยสร้อยข้อมือและเข็มกลัด ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คัดเลือกแบบที่เหมาะสมที่สุดจำนวน 5 รูปแบบ เพื่อนำไปผลิตเป็นชิ้นงานต้นแบบ ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ที่จับต้องได้สะท้อนผ่านลวดลายสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย จีน ยุโรปและตะวันตก รวมถึงลวดลายประดับตกแต่งและโทนสี ส่วนอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้สะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมผ่านวิถีชีวิตในชุมชน เมื่อนำอัตลักษณ์ดังกล่าวมาพัฒนาเป็นลวดลายเครื่องประดับด้วยเทคนิคการทอลูกปัด จำนวน 10 รูปแบบ แบบที่ได้รับการคัดเลือก 5 รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.04 – 4.58 สำหรับผลิตเป็นชิ้นงานต้นแบบ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุมชนริมน้ำจันทบูรมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นทั้งในรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งเกิดจากการหลอมรวมของวัฒนธรรมหลากหลายเชื้อชาติที่อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน ความหลากหลายดังกล่าวได้สะท้อนผ่านสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะตัวและมีรายละเอียดของลวดลายที่สืบทอดจากวิถีชีวิต ความเชื่อและศิลปะดั้งเดิมของแต่ละชาติพันธุ์

คำสำคัญ : การออกแบบ, อัตลักษณ์ลวดลาย, อัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร, เทคนิคการทอลูกปัด, เครื่องประดับ

1. บทนำ (Introduction)

ชุมชนริมน้ำจันทบุรี หรือที่รู้จักในชื่อ “ย่านท่าหลวง” เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 300 ปี ตั้งอยู่บนถนนสุขาภิบาล จังหวัดจันทบุรี ในอดีตเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการค้าทางน้ำ จึงเป็นพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานของผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ได้แก่ ไทย จีน และญวน ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านสถาปัตยกรรม วิถีชีวิตและความเชื่อของผู้คนในชุมชน ปัจจุบันชุมชนได้รับการอนุรักษ์ภายใต้แนวคิด “วัฒนธรรมนำการค้า” โดยนำคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวจึงสามารถสัมผัสวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมเก่าที่ยังคงได้รับการดูแลรักษาโดยคนในชุมชน (The government public relations department, 2024) อัตลักษณ์ที่ปรากฏในชุมชน เป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมของพื้นที่ อัตลักษณ์และลวดลายที่เกิดขึ้นเหล่านี้จึงสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบ โดยเลือกส่วนที่มีลักษณะเด่นมาตัดทอนและจัดองค์ประกอบใหม่ให้เหมาะสมกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ การออกแบบจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการนำอัตลักษณ์ลวดลายของชุมชนมาพัฒนาเป็นผลงานร่วมสมัย โดยยังคงความเชื่อมโยงกับที่มาและลักษณะเฉพาะของพื้นที่

เครื่องประดับเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำรูปทรง สีและลวดลายมาใช้สร้างลักษณะเฉพาะให้กับชิ้นงาน โดยเฉพาะเครื่องประดับแฮนด์เมดที่สามารถสร้างสรรค์รูปแบบได้หลากหลายและเพิ่มมูลค่าผ่านการออกแบบและงานฝีมือ หนึ่งในเทคนิคที่สามารถนำมาใช้สร้างลวดลายบนเครื่องประดับคือ การทอลูกปัด (Bead Weaving) ซึ่งเป็นงานฝีมือที่มีความเป็นมายาวนานในหลายวัฒนธรรม สามารถสร้างลวดลายที่ละเอียดและหลากหลายจากการจัดเรียงลูกปัด โดยใช้ก๊ทอขนาดเล็กและทักษะของผู้ผลิต เทคนิคดังกล่าวจึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องประดับร่วมสมัยที่มีรูปแบบเฉพาะตัวได้ สามารถเพิ่มมูลค่าผ่านการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์

จากการสำรวจความต้องการของชุมชน พบว่ายังขาดผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในรูปแบบเครื่องประดับ ทั้งที่ชุมชนมีอัตลักษณ์โดดเด่นจากสถาปัตยกรรมและลวดลายประดับตกแต่งที่เกิดจากการผสมผสานของวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ยังคงขาดการนำลวดลายดังกล่าวมาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นลวดลายเครื่องประดับอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงนำอัตลักษณ์และลวดลายของชุมชนมาประยุกต์ใช้กับเทคนิคการทอลูกปัด ซึ่งสามารถสร้างลวดลายเรขาคณิตจากการจัดเรียงลูกปัดในแนวตั้งและแนวนอน สอดคล้องกับลักษณะของลวดลายสถาปัตยกรรมที่พบในชุมชน จึงเหมาะสำหรับนำลวดลายดังกล่าวมาตัดทอนและประยุกต์สู่การออกแบบเครื่องประดับที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ด้านการผลิตที่สามารถถ่ายทอดและนำไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน อันเป็นการเพิ่มคุณค่าทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรีที่มุ่งยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนและอุตสาหกรรมอัญมณีโดยใช้คุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นฐาน (Chanthaburi Provincial Office, 2023)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

- 2.1 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบุรี
- 2.2 เพื่อออกแบบเครื่องประดับที่แสดงลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนที่เหมาะสมกับกระบวนการทอลูกปัด (Bead weaving)

3. ขอบเขตการวิจัย (Research Scope)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลอัตลักษณ์ของชุมชนริมน้ำจันทบูร จังหวัดจันทบุรี โดยมุ่งศึกษาทั้งอัตลักษณ์ที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ โดยเฉพาะรูปแบบสถาปัตยกรรม ลวดลายประดับตกแต่งและลักษณะทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ เครื่องประดับ โดยเก็บข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ สถาปัตยกรรมและบริบทของชุมชนริมน้ำจันทบูร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ด้านการออกแบบ ผู้วิจัยนำข้อมูลอัตลักษณ์มาวิเคราะห์องค์ประกอบของลวดลาย รูปทรงและ โทนสี วิเคราะห์และตัดทอนเป็นลวดลายที่เหมาะสมกับโครงสร้างการทอลูกปัด จากนั้นออกแบบลวดลาย และพัฒนาเครื่องประดับ จำนวน 10 รูปแบบและให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 คน ประเมินและคัดเลือกแบบร่างที่มีความเหมาะสมจำนวน 5 รูปแบบ เพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบ โดยแต่ละรูปแบบประกอบด้วย สร้อยข้อมือ 1 ชิ้นและเข็มกลัด 1 ชิ้น รวมต้นแบบทั้งหมด 10 ชิ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการลงพื้นที่ ชุมชนริมน้ำจันทบูรและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชน แล้วนำข้อมูลมาจำแนกเป็นอัตลักษณ์ ที่จับต้องได้และอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้

4.2 นำผลการศึกษาอัตลักษณ์มาวิเคราะห์องค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบ โดยมุ่งเน้นลวดลายจากสถาปัตยกรรมและส่วนประดับตกแต่งของอาคาร พิจารณารูปแบบสถาปัตยกรรม รายละเอียดลวดลาย วัสดุและโทนสี เพื่อคัดเลือกส่วนที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นลวดลายเครื่องประดับได้

4.3 การแปลงอัตลักษณ์สู่การออกแบบ นำผลวิเคราะห์มาออกแบบลวดลาย โดยประยุกต์ใช้ แนวคิดการเรียงซ้อน การกระจาย หรือการผสมผสาน ให้สอดคล้องกับเทคนิคการทอลูกปัด จากนั้นพัฒนา เป็นแบบร่างเครื่องประดับจำนวน 10 รูปแบบ

4.4 ประเมินและคัดเลือกแบบร่างเครื่องประดับจำนวน 10 รูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ครอบคลุมด้านการสะท้อนอัตลักษณ์ ความเหมาะสมของลวดลาย ความสวยงาม การใช้วัสดุและเทคนิคและความเหมาะสมในการผลิตเป็นเครื่องประดับ จากนั้นวิเคราะห์ผล การประเมินโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคัดเลือกแบบร่างที่มีคะแนนความเหมาะสม สูงสุดจำนวน 5 รูปแบบ เพื่อนำไปผลิตเป็นชิ้นงานต้นแบบ

4.5 การผลิตต้นแบบและสรุปผล แบบร่างที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 5 รูปแบบมาผลิตเป็นชิ้นงาน ต้นแบบด้วยเทคนิคการทอลูกปัด โดยแต่ละรูปแบบประกอบด้วยสร้อยข้อมือ 1 ชิ้นและเข็มกลัด 1 ชิ้น รวมทั้งหมด 10 ชิ้น จากนั้นสรุปและอภิปรายผลการพัฒนาต้นแบบ โดยพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างอัตลักษณ์ ลวดลายที่ออกแบบ วัสดุ เทคนิคการทอลูกปัดและผลที่ปรากฏในชิ้นงานต้นแบบ

5. ประโยชน์ของการวิจัย (Research Benefits)

5.1 ได้องค์ความรู้จากอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร ประวัติศาสตร์ ความสำคัญ วิถีชีวิต สถาปัตยกรรมส่งเสริมให้องค์ความรู้แก่ชุมชนริมน้ำจันทบูรสู่การพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์

5.2 ได้ลวดลายจากอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูรในรูปแบบของงานออกแบบเครื่องประดับ

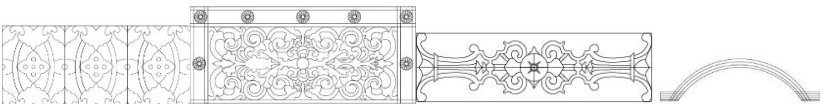
5.3 ได้เครื่องประดับจากลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร

6. ผลการวิจัย (Research Results)

6.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์อัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูรตามแนวคิดอัตลักษณ์จากมรดกทางวัฒนธรรมของ (Chaisuda, 2019) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อัตลักษณ์ที่จับต้องได้และอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้

อัตลักษณ์ที่จับต้องได้พบเด่นชัดในด้านสถาปัตยกรรม ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และใช้ข้อมูลสถาปัตยกรรมจากนิทรรศการเวอร์นาโดค (Vernadoc Vernacular Documentation) ซึ่งบันทึกลักษณะทางกายภาพของอาคารด้วยการเขียนลายเส้นจากสภาพจริง จำนวน 29 อาคาร จากนั้นผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกอาคารตัวแทนที่มีลักษณะโดดเด่นและสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนจำนวน 5 อาคาร ได้แก่ 1) บ้านหลวงราชไมตรี เลขที่ 252 2) บ้านขุนบุรพาภิพล เลขที่ 90 3) บ้านโศกบาล เลขที่ 89 4) ร้านไอศกรีมตรารจรวัด เลขที่ 255-257 และ 5) บ้านขุนอนุสรสมบัติ เลขที่ 69 เพื่อนำมาวิเคราะห์ใน 4 ด้าน ได้แก่ รูปแบบสถาปัตยกรรม รายละเอียดลวดลาย วัสดุและโทนสี

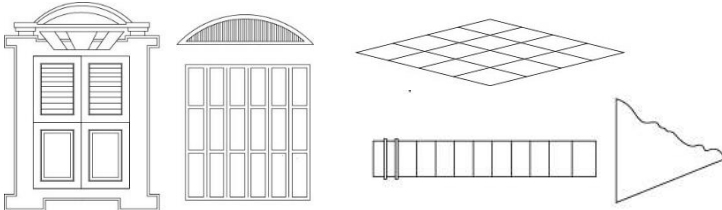
Table 1 วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลาย บ้านหลวงราชไมตรี เลขที่ 252

ลำดับ	วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร
1 รูปแบบสถาปัตยกรรม	
2 รายละเอียดลวดลาย	
3 โทนสี	#EEEEDE #CEC2B6 #BB905B #664733 #2C211B

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 1 วิเคราะห์ลวดลายบ้านหลวงราชไมตรี บ้านเลขที่ 252 เป็นอาคารปูนครึ่งไม้ สถาปัตยกรรมแบบตะวันตก สไตล์โคโลเนียลประยุกต์เข้ากับเรือนไม้แบบไทย ลวดลายที่พบ ลวดลายเถาดอกไม้โลหะหล่อ ลวดลายขนมปังขิงฉลุไม้ ลายโค้งของปูนปั้น วัสดุเป็นไม้ฉลุและโลหะหล่อ โครงสร้างของลวดลายเป็นแบบกระจายตัวจากกึ่งกลางเป็นแนวยาวลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งแนวตั้งและแนวนอน ลวดลายบางส่วนอยู่ในกรอบเรขาคณิต มีลวดลายโค้งของหน้าต่างผสมผสาน โทนสีที่พบ สีขาวหิมะ (Snow White) สีเทาเบจอ่อน (Gray Mom) สีทองอำพัน (Amber Gold) สีน้ำตาลเข้ม (Emperador) สีน้ำตาลดำ (Tap Shoe)

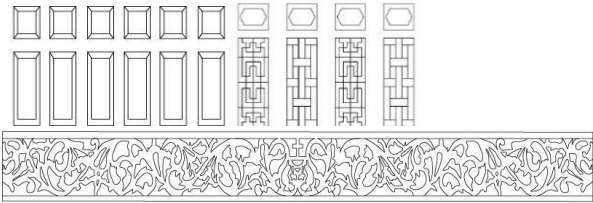
Table 2 วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลาย บ้านขุนบุรีพาภิพล บ้านเลขที่ 90

ลำดับ	วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร
1 รูปแบบสถาปัตยกรรม	
2 รายละเอียดลวดลาย	
3 โทนสี	

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 2 วิเคราะห์ลวดลายบ้านขุนบุรีพาภิพล บ้านเลขที่ 90 รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นอาคารปูนสองชั้น สถาปัตยกรรมแบบตะวันตกสไตล์โคโลเนียล ตกแต่งศิลปะแบบจีน ลักษณะลวดลายที่พบลวดลายโค้ง เส้นตรงและเรขาคณิต ลวดลายลำแสงพระอาทิตย์ วัสดุเป็นปูนปั้นและไม้ ลักษณะโครงสร้างของลวดลายเป็นแบบสมมาตร ผสมผสานเส้นโค้ง เส้นตรงและเส้นทะแยง โทนสีที่พบสีเทาเบจ (Chateau Gray) สีน้ำตาลเทาหม่น (Coffee Quartz) สีพีชน้ำผึ้ง (Honey Peach) สีส้มโทแพซ (Topaz) สีน้ำตาลช็อกโกแลตเข้ม (Molé)

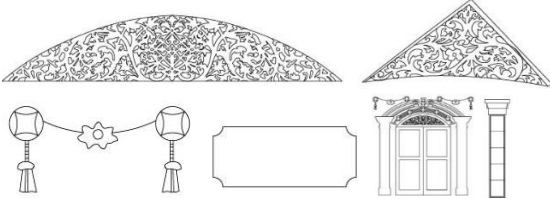
Table 3 วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลาย บ้านโกคบาล บ้านเลขที่ 89

ลำดับ	วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร
1 รูปแบบสถาปัตยกรรม	
2 รายละเอียดลวดลาย	
3 โทนสี	

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 3 วิเคราะห์ลวดลายบ้านโศกบาล บ้านเลขที่ 89 รูปแบบของสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมแบบผสมผสานอาคารไม้สองชั้น อาคารไม้แบบไทยผสมสถาปัตยกรรมจีน ลักษณะลวดลายที่พบลวดลายเถาดอกไม้ฉลุขนมปังขิง ลายเรขาคณิต วัสดุเป็นไม้ฉลุ ลักษณะโครงสร้างของลวดลายแบบจีนเป็นเรขาคณิต ลายซ้ำ ต่อเนื่องสามารถต่อลายได้ไม่สิ้นสุดในแนวตั้งอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม พื้นผัาลายเถาดอกไม้ลักษณะลายเส้นอิสระลายต่อเนื่องเป็นแนวยาวในกรอบสี่เหลี่ยมพื้นผ้าในแนวนอน โทนสีที่พบสี สีครีมกระดาษอ่อน (Pastel Parchment) สีเทาน้ำตาลอ่อน (Simply Taupe) สีนํ้าตาลอำพันเข้ม(Emperador) สีนํ้าตาลช็อกโกแลตเข้ม (Molé) สีสัมหินทราย (Sandstone)

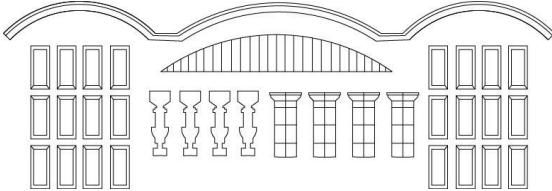
Table 4 วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลาย บ้านไอศกรีมตราจรวด

ลำดับ	วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร
1 รูปแบบสถาปัตยกรรม	
2 รายละเอียดลวดลาย	
3 โทนสี	#DBDCD4 #C4CABC #989489 #696866 #2B3439

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 4 วิเคราะห์ลวดลายบ้านไอศกรีมตราจรวด รูปแบบของสถาปัตยกรรมเป็นอาคารปูนสองชั้น สถาปัตยกรรมแบบตะวันตกประยุกต์เข้ากับการตกแต่งแบบจีนและไทยใหญ่ ลักษณะลวดลายที่พบลวดลายเถาดอกไม้ฉลุ ลวดลายขนมปังขิงฉลุไม้ ลายไทยฉลุชายนาค ลายโค้งปูนปั้นลักษณะเสาแบบดอริก ลายดาวและเหรียญอีแปะจีน วัสดุเป็นไม้ฉลุ ลักษณะโครงสร้างของลวดลายเป็นแบบสมมาตร อยู่กรอบที่ชัดเจน โทนสีที่พบสีขาว สีเทานํ้าค้างอ่อน (Early Frost) สีเขียวเทาอ่อน (Green Tint) สีกากีหม่น (Vintage Khaki) สีเทาแกรนิต (Granite Gray) สีเทาถ่านอมฟ้า (Affenpinscher)

Table 5 วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลาย บ้านขุนอนุสรสมบัติ บ้านเลขที่ 69

ลำดับ	วิเคราะห์สถาปัตยกรรมลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร
1 รูปแบบสถาปัตยกรรม	
2 รายละเอียดลวดลาย	
3 โทนสี	

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 5 วิเคราะห์ลวดลายบ้านขุนอนุสรสมบัติ บ้านเลขที่ 69 รูปแบบของสถาปัตยกรรมเป็นอาคารปูนสองชั้นครึ่งไม้ สไตล์โคโลเนียลผสมผสานบ้านไม้แบบไทย ลักษณะลวดลายที่พบ ลวดลายโค้งของซุ้มประตู ลายเรขาคณิตปูนปั้น ลักษณะโครงสร้างของลวดลาย เป็นแบบสมมาตร เน้นลวดลายโค้งผสมผสานกับเส้นตรง โทนสีที่พบ สีเบจหมอกอ่อน (Fog) สีเทาหม่น (Taupe Gray) สีน้ำตาลลาก็เข้ม (Crocodile) สีเทาถ่านเข้ม (Deep Caverns) สีเทาเบจหม่น(Pussywillow Gray)

อัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ นำมาวิเคราะห์ลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร โดยเน้นที่การวิเคราะห์วิถีชีวิตของชุมชนที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม 3 เชื้อชาติ ประกอบด้วย กลุ่มคนไทย กลุ่มคนจีน กลุ่มคนญวน โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์อัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ มีทั้งหมด 7 ประเภทดังนี้

1. ศิลปะการแสดง พบการแสดงที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลทางศาสนาและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม เช่น ดนตรีไทย ระบำจันทบูร โขน ละครพื้นบ้าน การเชิดสิงโตและมังกร รวมถึงบทเพลง เลียบนทีวิถีจันทบูร ที่สื่อถึงวิถีชีวิตของชุมชน

2. งานช่างฝีมือ มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ เนื่องจากชุมชนเคยเป็นศูนย์กลางการค้าทางน้ำ โดยกลุ่มคนญวนมีการถักแหและทอเสื่อ ขณะที่กลุ่มคนไทยประกอบอาชีพค้าขายสินค้าเกษตร และกลุ่มคนจีนเน้นการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้า จึงพบงานช่างฝีมือไม่เด่นชัดมากนัก

3. วรรณกรรมพื้นบ้าน สะท้อนประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชน ผ่านตำนานนิทาน และเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมา เช่น ตำนานวัดเขตรักษาพันธุ์นกยูง เรื่องเล่าเกี่ยวกับแม่น้ำจันทบุรี และการค้าขายกับชาวต่างชาติ

4. การละเล่นและกีฬา มีความสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ริมแม่น้ำ โดยเฉพาะการแข่งขันเรือซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของชุมชน แต่ในช่วงสถานการณ์โรคระบาด การจัดกิจกรรมดังกล่าวลดน้อยลง

5. แนวปฏิบัติทางสังคม สะท้อนการดำเนินชีวิตตามศาสนาและความเชื่อที่หลากหลาย เช่น เข้าพรรษา ออกพรรษา และลอยกระทงของชาวพุทธ การถือศีลกินเจ พิธีบูชาดาวนพเคราะห์ การแห่เจ้าและทิ้งกระจาดของชาวจีน รวมถึงคริสต์มาส ฮีสเตอร์ และเทศกาลแม่พระปฏิสนธิ์นมลของ กลุ่มคนญวนที่นับถือศาสนาคริสต์ โดยกิจกรรมเหล่านี้ดำรงอยู่ร่วมกันและผสมผสานเป็นวิถีของชุมชน

6. องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติ ความเชื่อและการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึง การสร้างศาสนสถานของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ วัดโบสถ์เมืองของชาวพุทธ อาสนวิหารพระนางมารีอา ปฏิสนธิ์นมลของชาวคริสต์ และศาลเจ้าต่าง ๆ

7. ภาษา ในอดีตมีการใช้หลายภาษาเพื่อการติดต่อค้าขายระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ได้แก่ ภาษาไทย เวียดนาม จีนและอังกฤษ ปัจจุบันภาษาไทยเป็นหลัก แม้จะมีพื้นฐานทางเชื้อชาติที่แตกต่าง

Figure 1 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้

Source : Santajit (2025)

6.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์สู่การออกแบบลวดลาย จากอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูรที่เหมาะสมกับเครื่องประดับโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัด อันประกอบไปด้วย การออกแบบลวดลายที่ปรากฏในงานสถาปัตยกรรม รูปแบบโครงสร้าง ลวดลายประดับตกแต่ง โทนสี การสร้างสรรค์จากเรื่องราว จากสิ่งที่จับต้องไม่ได้ การผสมผสานทางพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยผู้วิจัยได้ออกแบบจำนวน 10 รูปแบบ ใช้แนวคิดในการออกแบบลวดลายของ (Natepayayapitit, 2019) มีด้วยกัน 3 ลักษณะดังนี้ 1) การออกแบบลวดลายแบบเรียงซ้อนกัน 2) การออกแบบลวดลายแบบขอบเชิงและกระจาย 3) การออกแบบลวดลายแบบผสมผสาน จากนั้นคัดเลือกแบบร่างจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูปแบบในการผลิตเป็นชิ้นงานต้นแบบ ดังต่อไปนี้

Table 6 แบบร่างเครื่องประดับโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัดจากอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูร

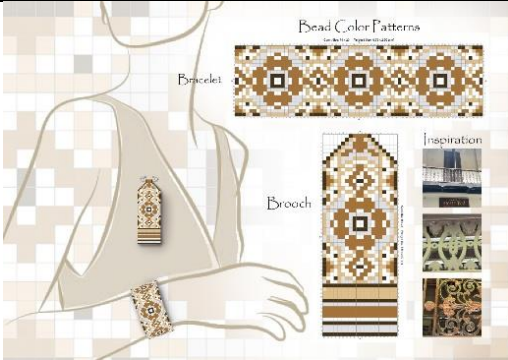
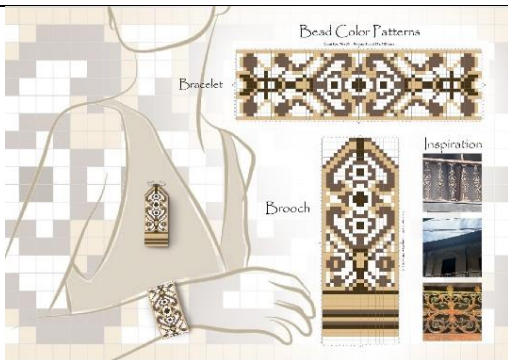
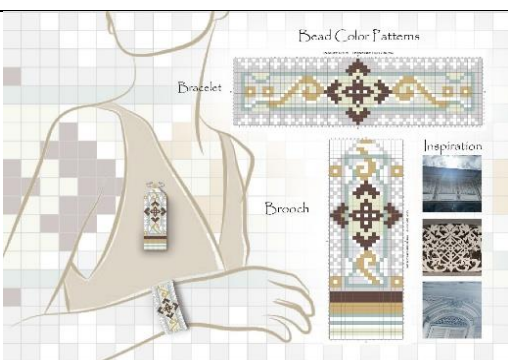
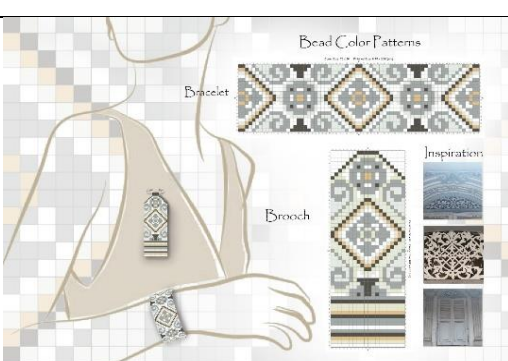
แบบร่างการทอลูกปัด	แนวคิด
	แบบร่างที่ 1 แนวคิดในการออกแบบมาจากอาคารบ้านหลวงราชไมตรี ตัดทอนลวดลายขนมปังขิงฉลุไม้ และลวดลายระเบียบโลหะลายดอกพุกษา ผสมผสานกับลวดลายโค้งขั้วหน้าต่างโทนสี ขาว ครีม น้ำตาล เหลือง ออกแบบลวดลายแบบเรียงซ้อนกัน
	แบบร่างที่ 2 แนวคิดในการออกแบบมาจากอาคารบ้านหลวงราชไมตรี ตัดทอนลวดลายระเบียบโลหะลายดอกพุกษา โค้งมนต์ไชนให้สมมาตรแบบศิลปะไทย เลือกใช้โทนสี ขาว ครีม น้ำตาล เหลือง ออกแบบลวดลายแบบขอบเชิงและกระจาย
	แบบร่างที่ 3 แนวคิดในการออกแบบมาจากบ้านไอติมตราจรวด ลวดลายมาจากหน้าบ้านขั้วประตูลายพุกษาแบบศิลปะไทยผสมผสานลวดลายเหรียญของวัฒนธรรมจีนและลายรูปแบบเสาอาคารสไตล์ยุโรป โทนสี ขาว เทา ครีม และสีน้ำตาล ออกแบบลวดลายแบบผสมผสาน
	แบบร่างที่ 4 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านไอศกรีมตราจรวด ดีไซน์ลวดลายมาจากหน้าบ้านขั้วประตูลายพุกษาแบบศิลปะไทยผสมผสานลวดลายเหรียญของวัฒนธรรมจีนและรูปแบบชิโนยูโรเปียน โทนสี ขาว เทา ครีม และสีน้ำตาล ออกแบบลวดลายแบบเรียงซ้อนกัน

Table 6 แบบร่างเครื่องประดับโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัดจากอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูร (ต่อ)

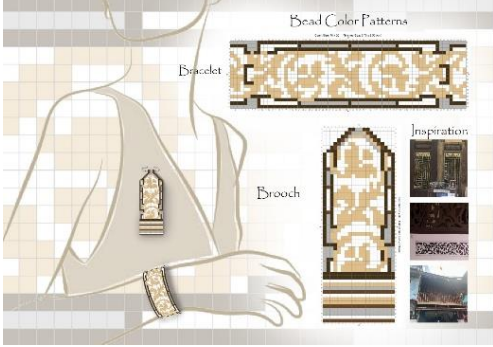
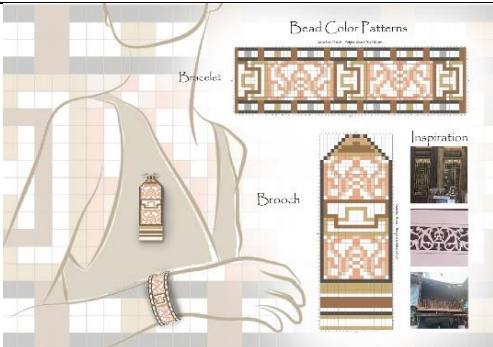
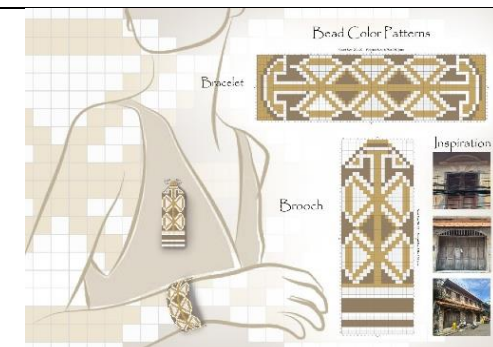
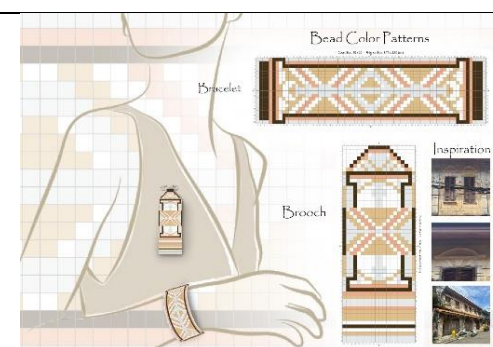
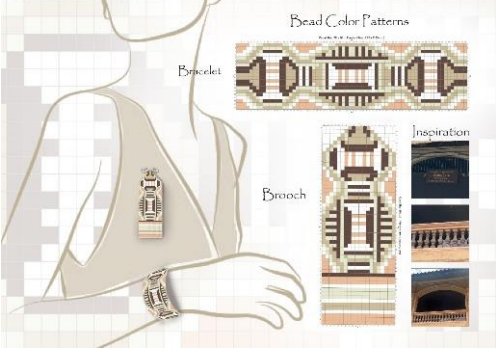
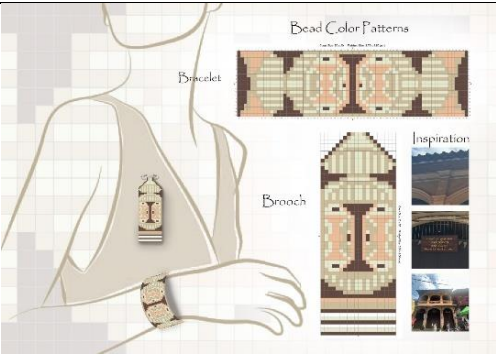
แบบร่างการทอลูกปัด	แนวคิด
	แบบร่างที่ 5 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านโกคบาล ที่มีความผสมผสานลวดลายขนมปังขิงพรรณพฤกษาแบบไทยและลวดลายเรขาคณิตแบบวัฒนธรรมจีน โทนสีเน้นสีน้ำตาล เหลือง ครีม ขาว เทา ออกแบบลวดลายแบบขอบเชิงและกระจาย
	แบบร่างที่ 6 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านโกคบาล ที่มีความผสมผสานลวดลายขนมปังขิงพรรณพฤกษาแบบไทยและลวดลายเรขาคณิตแบบวัฒนธรรมจีน โทนสีเน้นสีน้ำตาลเข้ม น้ำตาลแดง เหลือง ครีม ขาว เทา ออกแบบลวดลายแบบผสมผสาน
	แบบร่างที่ 7 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านขุนบูรพาภิผล ลวดลายลำแสงพระอาทิตย์และและซุ้มประตูโค้ง เสาแบบยุโรป ดีไซน์แบบเรียบง่ายเรียงซ้กันและสมมาตรแบบไทย โทนสีน้ำตาล เหลือง ครีม ขาว ออกแบบลวดลายแบบเรียงซ้อนกัน
	แบบร่างที่ 8 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านขุนบูรพาภิผล ลวดลายลำแสงพระอาทิตย์และและซุ้มประตูโค้ง เสาแบบยุโรป ดีไซน์จากจุดศูนย์กลางแบบสมมาตร โทนสีน้ำตาล เหลือง ครีม ขาว ออกแบบลวดลายขอบเชิงและกระจาย

Table 6 แบบร่างเครื่องประดับโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัดจากอัตลักษณ์ลวดลายชุมชนริมน้ำจันทบูร (ต่อ)

แบบร่างการทอลูกปัด	แนวคิด
	แบบร่างที่ 9 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านเรียนรู้เลขที่ 69 ดีไซน์ลวดลายเป็นสไตล์แบบยุโรปตัดทอนลวดลาย จากชุมประตู่โค้ง ลายเสาระเปียงมีความเรียบง่ายแต่ผสมผสานไปด้วยวัฒนธรรม โทนสี น้ำตาล เหลือง ขาว ส้ม ออกแบบลวดลายแบบผสมผสาน
	แบบร่างที่ 10 แนวคิดในการสร้างลวดลายมาจากบ้านเรียนรู้เลขที่ 69 ดีไซน์ลวดลายเป็นสไตล์แบบยุโรปตัดทอนลวดลายจากชุมประตู่และเสาด้านยุโรป มีความเรียบง่ายแต่ผสมผสานไปด้วยวัฒนธรรม โทนสี น้ำตาล เหลือง ครีมน้ำตาล ออกแบบลวดลายแบบผสมผสาน

Source : Santajit (2025)

โดยมีเกณฑ์การประเมินการคัดเลือกแบบร่างจำนวน 10 แบบร่าง ดังนี้ เครื่องประดับมีรูปแบบที่น่าสนใจ 2) ลวดลายเครื่องประดับมีความโดดเด่นจดจำได้ง่าย 3) รูปแบบเครื่องประดับมีความสอดคล้องกับลวดลายอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร 4) เครื่องประดับสามารถประยุกต์ลวดลายจากอัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำจันทบูรโดยใช้เทคนิคการทอลูกปัดได้อย่างเหมาะสม 5) รูปแบบและลวดลายของเครื่องประดับสามารถส่งเสริมการรับรู้อัตลักษณ์ชุมชนริมน้ำได้อย่างเหมาะสม 6) โทนสีของลูกปัดมีความสอดคล้องกับลวดลายเครื่องประดับอย่างเหมาะสม 7) วัสดุที่ใช้ทำเครื่องประดับมีความเหมาะสมกับรูปแบบเครื่องประดับ 8) เครื่องประดับสามารถสวมใส่ได้จริง

Table 7 ผลคะแนนแบบประเมินการคัดเลือกแบบร่างที่ 1 - แบบร่างที่ 5

แบบร่างที่ 1		แบบร่างที่ 2		แบบร่างที่ 3		แบบร่างที่ 4		แบบร่างที่ 5	
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4.67	0.58	4.67	0.58	4.00	1.00	4.67	0.58	4.33	0.58
4.33	0.58	4.33	0.57	3.33	0.58	4.67	0.58	3.67	1.15
4.33	1.15	4.67	0.58	3.00	1.00	4.00	1.73	3.67	1.53
4.67	0.58	4.67	0.58	4.00	1.00	4.33	1.15	4.00	1.00
4.00	1.00	4.33	0.58	3.33	1.20	4.00	1.73	3.67	1.15

Table 7 ผลคะแนนแบบประเมินการคัดเลือกแบบร่างที่ 1 - แบบร่างที่ 5 (ต่อ)

แบบร่างที่ 1		แบบร่างที่ 2		แบบร่างที่ 3		แบบร่างที่ 4		แบบร่างที่ 5	
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4.00	0.00	4.67	0.58	3.67	1.15	4.67	0.58	4.00	1.00
4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58	4.00	1.00
5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00
4.41	0.55	4.58	0.50	3.83	0.80	4.46	0.86	4.04	0.92
มาก		มากที่สุด		มาก		มาก		มาก	

Source : Santajit (2025)

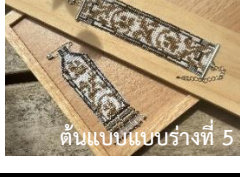
Table 8 ผลคะแนนแบบประเมินการคัดเลือกแบบร่างที่ 6 - แบบร่างที่ 10

แบบร่างที่ 6		แบบร่างที่ 7		แบบร่างที่ 8		แบบร่างที่ 9		แบบร่างที่ 10	
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4.00	1.00	4.00	1.00	3.67	1.15	3.67	1.53	4.00	1.00
3.33	0.58	3.33	1.53	3.00	1.00	3.33	0.58	4.00	1.00
3.67	1.15	3.00	1.73	3.00	1.00	3.00	1.00	4.00	1.00
3.67	0.58	3.33	1.53	4.00	1.00	4.00	1.00	4.00	1.00
3.67	0.58	3.33	1.53	3.00	1.00	3.00	1.73	4.00	1.00
4.33	1.15	4.00	1.00	4.33	1.15	4.00	1.00	4.33	0.58
4.00	1.00	4.00	1.00	4.33	0.58	4.30	0.57	4.33	0.58
5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00
3.96	0.75	3.75	1.16	3.79	0.86	3.79	0.92	4.24	0.76
มาก		มาก		มาก		มาก		มาก	

Source : Santajit (2025)

จากตารางที่ 6,7 สรุปผลการประเมินแบบร่างทั้ง 10 แบบร่าง ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่าง โดยมีคะแนนการคัดเลือกแบบร่างที่มีคะแนนมากที่สุด 5 รูปแบบ ได้แก่ แบบร่างที่ 2 แบบร่างที่ 4 แบบร่างที่ 1 แบบร่างที่ 10 แบบร่างที่ 5 โดยคะแนนแบบร่างที่ 2 มีระดับการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.58 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 แบบร่างที่ 4 มีระดับการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.46 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 แบบร่างที่ 1 มีระดับการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.41 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 แบบร่างที่ 10 มีระดับการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.24 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 แบบร่างที่ 5 มีระดับการประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.04 คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92

Table 9 ตารางสังเคราะห์กระบวนการวิเคราะห์อัตลักษณ์สู่การออกแบบเครื่องประดับ

แหล่งอัตลักษณ์	องค์ประกอบลวดลาย	แนวคิด	ผลงานต้นแบบ
บ้านหลวงราชไมตรี (บ้านเลขที่ 252)	ลวดลายเถาดอกไม้โลหะ หล่อ, ลายขนมปังขิงฉลุไม้, ลายโค้งหน้าต่าง	การออกแบบแบบ เรียงซ้อนกัน และ แบบขอบเชิงและ กระจาย	
ร้านไอศกรีมตราจรวด (บ้านเลขที่ 255-257)	ลายพุกขาหน้าบัน (ไทย), ลายเหรียญอีแปะ (จีน), ลายเสาดอริก (ตะวันตก)	การออกแบบแบบ ผสมผสาน และแบบ เรียงซ้อนกัน	
บ้านหลวงราชไมตรี (บ้านเลขที่ 252)	ลวดลายเถาดอกไม้โลหะ หล่อ, ลายขนมปังขิงฉลุไม้, ลายโค้งหน้าต่าง	การออกแบบแบบ เรียงซ้อนกัน และ แบบขอบเชิงและ กระจาย	
บ้านขุนอนุสรสมบัติ (บ้านเลขที่ 69)	ลายโค้งซุ้มประตู, ลาย เรขาคณิตปูนปั้น, ลายเสา ระเบียง	การออกแบบแบบ ผสมผสานที่เน้น ความเรียบง่าย	
บ้านโศกบาล (บ้านเลขที่ 89)	ลายเถาดอกไม้ฉลุขนมปัง ขิง (ไทย), ลายเรขาคณิต (จีน)	การออกแบบแบบ ขอบเชิงและ กระจาย และแบบ ผสมผสาน	

Source : Santajit (2025)

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนริมน้ำจันทบูร ประกอบด้วย อัตลักษณ์ที่จับต้องได้และอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ โดยอัตลักษณ์ที่จับต้องได้ปรากฏเด่นชัดผ่านสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานวัฒนธรรมไทย จีน ญวนและตะวันตก ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการออกแบบได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) รูปแบบสถาปัตยกรรม ที่แสดงลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม 2) รายละเอียดลวดลาย เช่น เส้นโค้ง รูปทรงเรขาคณิต ลายพุกขา การซ้ำและความสมมาตร 3) วัสดุ ที่ปรากฏจากองค์ประกอบและส่วนประดับของอาคาร และ 4) โทนสี ที่ปรากฏในสถาปัตยกรรม ส่วนอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้สะท้อนผ่านวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณีและการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาลวดลายเครื่องประดับที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของชุมชนได้

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยนำอัตลักษณ์ดังกล่าวมาวิเคราะห์สู่การออกแบบลวดลาย มาตัดทอนและจัดองค์ประกอบให้เหมาะสมกับเทคนิคการทอลูกปัด ออกแบบเป็นแบบร่างเครื่องประดับจำนวน 10 รูปแบบ ประเมินแบบร่างเพื่อคัดเลือก 5 รูปแบบ ได้แก่ แบบร่างที่ 2, 4, 1, 10

และ 5 ตามลำดับ เพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบสร้อยข้อมือและเข็มกลัดด้วยเทคนิคการทอลูกปัด แสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ของชุมชนสามารถนำมาพัฒนาเป็นลวดลายสำหรับเครื่องประดับร่วมสมัยได้ โดยยังคงความเชื่อมโยงกับบริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า สถาปัตยกรรมของชุมชนริมน้ำจันทบูรแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานของ วัฒนธรรมจากผู้คนต่างเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งรูปแบบอาคารและลวดลายประดับยังสะท้อนถึง วิถีชีวิต ความเชื่อและเรื่องราวของชุมชน จึงสามารถนำลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมเหล่านี้มาใช้เป็น แนวคิดในการออกแบบเครื่องประดับที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (Phueaknamphon, 2016) ที่พบว่า จุดเด่นของชุมชนริมน้ำจันทบูรประกอบด้วยด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะและวิถีชีวิต ซึ่งสะท้อนผ่านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของชุมชน เมื่อนำอัตลักษณ์เข้าสู่กระบวนการออกแบบ พบว่าการตัดทอนและจัดองค์ประกอบลวดลาย เป็นขั้นตอนสำคัญในการเชื่อมโยงข้อมูลทางวัฒนธรรมกับรูปแบบเครื่องประดับ โดยเลือกองค์ประกอบ เด่น เช่น เส้นโค้ง รูปทรงเรขาคณิต ลายพฤษภา การซ้ำและความสมมาตร มาปรับให้เหมาะสมกับ โครงสร้างการทอลูกปัดในแนวตั้งและแนวนอน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ (Pinjurai, 2019) การ ออกแบบลวดลายเครื่องประดับนั้นสามารถสะท้อนประสบการณ์ชีวิตของคนในชุมชนและมรดกทาง วัฒนธรรมจากอัตลักษณ์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบ ลวดลายที่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับการใช้เทคนิคการทอลูกปัด ที่มีการลักษณะเป็นรูปทรง เรขาคณิต ทั้งในรูปแบบแนวนอนและแนวตั้งและสอดคล้องกับ (Wimuktayan et al., 2023) ลวดลาย เป็นสิ่งที่สะท้อนศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและประเพณีที่เกิดจากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละ ชุมชน ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการของสังคมผ่านมิติของงานออกแบบ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การนำลวดลายสถาปัตยกรรมมาใช้กับเทคนิคการทอลูกปัดไม่ สามารถถ่ายทอดรายละเอียดของลวดลายเดิมได้ทั้งหมด เนื่องจากโครงสร้างการทอเกิดจากการเรียง ลูกปัดเป็นหน่วยในแนวตั้งและแนวนอน จึงจำเป็นต้องตัดทอนเส้นโค้งและรายละเอียดของลวดลายให้ เป็นรูปทรงที่เรียบง่ายและเป็นเรขาคณิตมากขึ้น การออกแบบจึงเป็นกระบวนการตัดทอนลวดลายให้ เหมาะสมกับข้อจำกัดของเทคนิคและวัสดุมากกว่าการนำลวดลายดั้งเดิมมาใช้โดยตรง ซึ่งช่วยให้ชิ้นงาน สามารถคงลักษณะที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของชุมชนและสามารถผลิตด้วยเทคนิคการทอลูกปัดได้จริง

8. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Research Suggestion)

8.1 การประยุกต์ลวดลายอัตลักษณ์กับการทอลูกปัด ควรตัดทอนลวดลายที่ซับซ้อนให้เหมาะสม กับโครงสร้างการทอ โดยยังคงลักษณะเด่นของลวดลายเดิมไว้

8.2 การพัฒนาเชิงพาณิชย์ ควรเลือกใช้ลวดลายและสีที่สื่อถึงอัตลักษณ์ชุมชนและปรับให้เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่า

8.3 การนำไปใช้กับกิจกรรมของชุมชนหรือนักท่องเที่ยว ควรปรับความซับซ้อนของลวดลายให้ เหมาะกับทักษะและระยะเวลา เพื่อให้สามารถเรียนรู้และลงมือทำได้จริง

9. เอกสารอ้างอิง (References)

- Chaisuda, T. (2019). *Jewelry design from cultural heritage*. (1st ed.). Bangkok: Sawika Printing Partnership Publisher. [in Thai]
- Chanthaburi Provincial Office. (2023). *Chanthaburi Provincial Development Plan*. [www.chanthaburi.go.th. https://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_devpro/2021-10_3d35f8fe821076f.pdf](https://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_devpro/2021-10_3d35f8fe821076f.pdf) [in Thai]
- Nateepayayaptit, N. (2019). *Commercial pattern design*. Chiang Mai: Siam Pimnana. [in Thai]
- Phueaknamphon, K. (2016). Community identity for exhibition media design: Revisiting the Chanthaboon Riverside. *Burapha Journal of Fine and Applied Arts*, 19(2), 9–26. [in Thai]
- Pinjurai, N. (2019). *Jewelry design from tin using local wisdom based on the identity of Ban Non-Lek community Kamphaeng Phet Province*. Proceedings of the 6th National Academic Conference, Institute of Research and Development, 20 December 2019 Kamphaeng Phet Rajabhat University. [in Thai]
<https://research.kpru.ac.th/research2/pages/filere/2652020-01-04.pdf>
- The government public relations department. (2024). *Experience the Local Way of Life and Discover the Charm of the Community: Chanthaboon Waterfront Community, Chanthaburi Province*. [www.prd.go.th. https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/306761](https://www.prd.go.th) [in Thai]
- Wimuktayan, S., Boonnoi, S., & Srisukho, P. (2023). A study and development of cultural graphic patterns to create Chanthaburi provincial identity. *Journal of Communication Innovation*, 11(2), 85–95. [in Thai]